

Auditieve verwerkingsproblemen (AVP)

Drs. Bernadette Sanders
03-02-2019

Leerlingen met een stoornis in de auditieve informatieverwerking hebben opvallende en blijvende moeilijkheden met de aandacht richten op, het onderscheiden van, het herkennen van of het begrijpen van datgene wat verteld (gehoord) wordt, terwijl er *geen* sprake is van een verminderd gehoor. Er is vaak sprake van co morbide stoornissen zoals TOS, leerproblemen, dyslexie, aandachtstoornissen en autisme.

Uit onderzoek van Ferguson e.a. (2011) is gebleken dat er geen verschil is tussen kinderen met TOS en AVP, met betrekking tot communicatie, luisteren en cognitieve vaardigheden.

Uit een onderzoek van Kentalis (Erwin Baas, 2014) blijkt dat AVP relatief veel voorkomt bij leerlingen met TOS, wat van invloed kan zijn op de ontwikkeling, de aanpak op school en de behandeling.

Dit onvermogen kan consequenties geven voor taal en spraak, lees- en spellingsproblemen, lagere prestaties op school, het gedrag van de leerling, maar vooral hebben zij moeite met het begrijpen, het volgen en uitvoeren van de instructie. Het (na)vertellen van een verhaal in de juiste volgorde en zonder weglatingen is moeilijk. Deze leerlingen kunnen erg moe zijn aan het eind van de dag omdat zij erg hun best doen om alle auditieve input te kunnen volgen en te onthouden. Er kan dus sprake zijn van een kort lontje en dus met het gedrag.....

Wat valt op in de klas wanneer wij spreken van auditieve verwerkingsproblemen?

Problemen met betrekking tot aandacht en concentratie

- verhoogde afleidbaarheid
- slechte luisterhouding
- onrustig in luistersituaties
- lijkt afwezig

moeite met het onderscheiden van geluid

- wisselende reacties op geluid, niet altijd bewust van geluid
- er is sprake van een verschil in verstaan in stilte en verstaan met rumoer of ruis
- moeite met verstaan van snelle praters of personen met vreemd accent/dialect

- vraagt vaak om herhaling
- moeite met herkennen van melodieën of ritmes

moeite met toepassen van organisatie en structuur

- moeite met het uitvoeren en plannen van taken

er is sprake van een onvoldoende auditief geheugen

- problemen met onthouden van losse, op zichzelf staande gegevens (rijtjes)
- problemen met het uitvoeren van de instructie, lijkt het niet meer te weten.
- problemen met het onthouden en vervolgens toepassen van complexe opdrachten
- problemen met aantekeningen maken
- problemen met onthouden van liedjes en verhalen
- vaak afspraken en spullen vergeten of kwijtraken

met betrekking tot het spreken kunnen er

- problemen zijn met prosodie (intonatie en ritme van spraak)
- en zijn er soms articulatieproblemen

op sociaal - emotioneel gebied

- kan er sprake zijn van 'grote' emoties, snel gekwetst
- Voelt zich dom, faalangstig, voelt zich buitengesloten
- gedragsproblemen: brutaal, onverschillig. Deze leerling kan vaak horen dat hij/ zij ongemotiveerd is, niet oplet etc.

Vak gerelateerd in het vo en mbo:

- **Nederlands:** moeizaam noteren bij mondelinge instructie, moeite om gelezen tekst te onthouden, moet vaak terug lezen, leesproblemen (woorden omzetten in klanken).
- **Wiskunde en economie:** tafels, formules en eenvoudige bewerkingen niet automatiseren, rekenbegrip is vaak sterker dan rekenen zelf. De vele talige rekenopdrachten bij bijvoorbeeld economie, maar ook bij wiskunde doen een beroep op het zwakke werkgeheugen. Veel abstracte taal en nieuwe woorden
- **vreemde talen:** woordenschat, spelling, problemen met de fonologie
- **zaakvakken:** vaktaal, er wordt een groot beroep gedaan op de beperkte woordenschat en op tekstbegrip.

Klassikaal nakijken is lastig, dit gaat te snel.

Overschrijven van het bord en aantekeningen maken lukt niet altijd.

Met betrekking tot school en leren, denk aan:

- Een leerkracht die.....
- Instructie die.....
- Ruimte die.....
- Taken die.....
- Activiteiten die.....
- Tijd voor.....
- Ondersteuning bij.....
- Een organisatie die.....
- Groepsleden die.....
- Andere behoeften van de leerling:.....

Hoe kan je ondersteunen in de klas bij AVP

Wat hebben leerlingen met AVP nodig in de klas?

Overleg dit in de eerste plaats met de leerling. Praat niet over de leerling, maar vooral met de leerling.

Wat is zijn of haar hulpvraag, niet elke leerling is hetzelfde, ook niet de leerling met een belemmering.

Accepteren

- Aanvaard dat de leerling een probleem heeft en toon begrip. Laat merken dat je gelooft in de leerling en zijn of haar hulpvraag kent. Evalueer met regelmaat m.b.t. de hulpvraag
- Weten: ze doen het niet expres!

Hoe kan je stimuleren en begeleiden?

- Let op de positie in de klas
- Voorkom afleidende geluiden en onrust.
- Zorg voor een akoestisch goede ruimte.
- Gebruik zoveel mogelijk visuele ondersteuning, ook bij het geven van nieuwe opdrachten. Schrijf ze op!
- Vraag aandacht en hou vast!
- De leerkracht spreekt duidelijk articulerend, rustig, met intonatie en pauzes.
- Vat de instructie in hoofdzaken samen.
- Activeer voorkennis.
- Leg nieuwe lesstof, nieuwe onderwerpen uit aan de hand van visuele ondersteuning.
- Structureer de leerstof.
- Ondersteun bij het plannen van bijvoorbeeld een toetsperiode.
- Gebruik heldere taal en geef duidelijke kort geformuleerde opdrachten!
- Leer de leerlingen 'hulp' te vragen.
- Geef extra aanwijzingen apart, of herhaal 1 op 1 de instructie
- Bied met regelmaat tijd voor een gesprek 'wat heb jij nodig van mij om de les goed te kunnen volgen en een voldoende voor mijn vak te halen?' 'Wat gaat nu goed en wat niet?'
- Geef met regelmaat positieve feedback.

Hoe kan je compenseren?

- Laat teksten inden wenselijk voorlezen m.b.v. een software programma. Bied op deze wijze ook spellingcontrole.
- Geef meer tijd (min. 30%) bij repetities en toetsen.
- Geef tijd bij het formuleren van antwoorden, ook mondeling.
- Bied schema's en geheugensteuntjes, ezelsbruggetjes die aansluiten bij de werkwijze van de leerling.

- Werk met een dispensatie/ compensatie pas. 'Ik heb nodig van de docent...'
Een pas die samen met de leerlingen en de zorg coördinator is opgesteld, zodat elke docent herinnerd wordt aan wat de leerling nodig heeft.
- Bied instructie concreet en eventueel na de uitleg nog even 1 op 1 aan.
- Stampen werkt niet altijd, bied hulpmiddelen als ondersteunende kaartjes aan.

Gedrag, sociaal emotioneel

- Let op reacties van klasgenootjes
- Groepsgeenootjes die willen helpen.
- Voorkom pesten.
- Bied rust en ruimte wanneer er behoefte aan is zoals in drukke ruimtes.

Vermijd in elk geval:

In de begeleiding en aanpak

- Lange mondelinge opdrachten geven.
- Meerdere opdrachten tegelijk geven en niet noteren.
- Grote toetsen te kort van tevoren aankondigen. Zij hebben meer 'leertijd' en oefentijd nodig.
- Meerdere toetsen op een dag. Een toetsweek is voor deze leerlingen erg lastig als zij voor meer dan twee toetsen moeten leren.
- Woorddictee 's op tempo.
- Toetsen laten leren uit schriften of nota's die niet gecorrigeerd zijn of van klasgenootjes. Dit kan niet leesbaar zijn of niet volledig.

Bij taalgebruik

- Lange en complexe instructies met veel nieuwe woorden.
- Zeggen: 'Je hebt niet geleerd'. 'je bent ongemotiveerd'. Vraag wel hoe hij iets gedaan of geleerd heeft.

m.b.t gedrag

- Zware sancties stellen op gedrag dat voortkomt uit beperking.
- Verwachten dat de leerling zelfstandig kan plannen.
- De leerling vergelijken met zijn klasgenoten.

SMARTonderwijs